

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка
Національна академія наук України
Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Академія наук вищої освіти України
ГО «Спілка молодих науковців Сумщини»

**«НАУКОВІ АБРИСИ ПІ ТИСЯЧОЛІТТЯ,
ІНДУСТРІЯ ХАЙ-ТЕК
ТА ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ КРОС-КУЛЬТУРНИХ ВЗАЄМОДІЙ»**

*Тези виступів учасників
Міжнародної наукової конференції*

(17-18 червня 2016 року)

УДК 1й8+37»20»(082)

ББК 87.251+74я43

Н 34

*Друкуються згідно і рішенням вченої ради
Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка*

Редакційна колегія:

М.В. Попович, доктор філософських наук, професор;
В.І. Шейко, доктор біологічних наук, професор;
В.С. Лук'янець, доктор філософських наук, професор;
М.М. Кисельов, доктор філософських наук, професор;
А. А. Сбруева, доктор педагогічних наук, професор;
В.О. Цикін, доктор філософських наук, професор (головний редактор);
С.С. Денежніков, кандидат філософських наук, доцент (відповідальний секретар).

Н34 Наукові абриси III тисячоліття, індустрія хай-тек та проблеми інноваційної освіти в умовах крос-культурних взаємодій: тези виступів учасників Міжнародної наукової конференції (17-18 червня 2016 року) / Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка; Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України та ін.; [редактор-упорядник С.С. Денежніков, за заг. ред. проф. Цигана В.О.]. - Суми: ФОП Цьома С И, 2016 - 200 с

У збірнику опубліковані основні тези учасників Міжнародної наукової конференції «Наукові абриси III тисячоліття, індустрія хай-тек та проблеми інноваційної освіти в умовах крос-культурних взаємодій», що містять нові погляди на сучасні тенденції розвитку науки XXI століття, обґрунтовано роль високих технологій в суспільстві знань, при цьому особливий акцент зроблено на розкритті проблеми освіти та крос-культурних взаємодій у суспільстві ризику в світлі вимог Болонської декларації.

Для науковців, викладачів ВНЗ і шкіл, аспірантів і студентів, усіх, хто цікавиться сучасними проблемами філософії науки, індустрії хай-тек та інноваційної освіти.

УДК III+37»20»(082)

ББК 87.251+74я43

© СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016

© ФОП Цьома С.П.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. НАУКА ПІ ТИСЯЧОЛІТТЯ: СВІТОГЛЯДНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАПИТИ

Ратников В.С. <i>КВОПРОСУ МЕТОДОЛОГИЧЕСКОМ СТАТУСЕ СИНЕРГЕТИКИ (ПОТРЕБНОСТЬ МЕТАСИНЕРГЕТИКИ)</i>	3
Лебедь Е.А. <i>КОРРЕАЯТИВНОЕ МЫШЛЕНИЕ В ДАОСИЗМЕ И СОВРЕМЕННАЯ ЭКОЛОГИЯ</i>	5
Богатая Л.Н. <i>ГУМАНИТАРНАЯ СЛОЖНОСТЬ: ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ РАЗМЫШЛЕНИЯ</i>	8
Чуйко В.Л. <i>КРИТИКА КОГНИТИВНОГО ПОДХОДА К НАУЧНОМУ ПОЗНАНИЮ В КОНТЕКСТЕ КОНЦЕПТА «МЕТОДОЛОГИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ»</i>	22
Телиженко Л.В. <i>РОЛЬ ВЫСШИХ ЦЕННОСТЕЙ В СОВРЕМЕННОЙ НАУКЕ И ОБРАЗОВАНИИ</i>	16
Кисельов М.М. <i>СТАТУС НООСФЕРОЛОПІ В НІ ТИСЯЧОЛІТТІ</i>	17
Мозговий І.П., Васюріна А.О. <i>СУЧАСНА НАУКА І її «АНТИПОДИ»: ЧИ Є ТОЧКИ ЗБЛИЖЕННЯ?</i>	22
Макаров З.Ю. <i>РАЦИОНАЛЬНОСТЬ ПОСЛЕЛАПЛАСОВСКОГО НАУЧНОГО ДЕТЕРМИНИЗМА</i>	25
Наумкина Е.А. <i>ВЕДУЩАЯ ТРИАДА СОВРЕМЕННОГО ОБЩЕСТВА: ИННОВАЦИОННОСТЬ, РИСК, ПРЕВЕНТИВНОСТЬ</i>	28
Сиегір'єв І.О. <i>ПРОБЛЕМА НЕЛІНІЙНОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНИХ СИСТЕМ</i>	31

Денежніков С.С. <i>МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАПИТИ ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ</i>	32
Кравченко Т.О. <i>ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦІННОСТЕЙ ТА ЗМІНА КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ СУЧАСНОСТІ: ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ</i>	36
Клочко М.О. <i>ЗАГАЛЬНОНАУКОВО ОСНОВИ НЕЛІНІЙНОГО СВІТОРОЗУМІННЯ</i>	40
Дроздова Т.О. <i>НОВА ФІЗИКА ПРОБЛЕМА СВІДОМОСТІ</i>	44
Матесію РѣасІ <i>ТО ТНЕ (2) ПЕ5ТЮ МАВОПТ ТНЕ ЮКМАТЮ И ОРСЄМ? ЕЯ 5ТЮ ПЕ5ША 2. ЕКВАІЈАМ</i>	48

СЕКЦІЯ 2.

СА5Ш НІ-ТЕСН: СОЦІАЛЬНО-ГУМАШТАРНА ЕКСПЕРТИЗА ТА ПРОБЛЕМА КОНВЕРГЕНЦІЇ

ЦИКИН В.А. <i>РОЛЬ СОЦІОГУМАНИТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ТЕХНОГЕННІЙ ЦИВІЛІЗАЦІЇ</i>	52
Ведмедев М.М. <i>ОБ ОСНОВАНІИ ПРОГНОЗ О НАУКОЕМКОМ БУДУЩЕМ?</i>	57
Прокопенко Б.В. <i>ВИКОРИСТАННЯ ФОРСАЙТ-МЕТОДІВ ДЛЯ ПЕРЕДБАЧЕННЯ ТА НІВЕЛЮВАННЯ РИЗИКІВ І ВІСЗ-ЦИВІЛІЗАЦІЇ</i>	61
Сумченко С.В. <i>МВІС5-КОМПЛЕКС: ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ОСМИСЛЕННЯ</i> ...	63
Видшпенко В.М. <i>АКТУАЛЬНІСТЬ СОБІСТОСТІ В СУЧАСНІЙ ЦИФРОВІЙ ЦИВІЛІЗАЦІЇ</i>	65
Бондаренко Д.І. <i>ТЕХНО-ГУМАНИТАРНИЙ БАЛАНС ЯК ПАРАДИГМА №1С5- ЦИВІЛІЗАЦІЇ</i>	68
Римарев В.О. <i>ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ: ДЕЯКІ ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ОСМИСЛЕННЯ</i>	72

Рогач Д.О. <i>ПРОБЛЕМА ФІЛОСОФСЬКОГО ОСМИСЛЕННЯ РИЗИКІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ РОЗВИТКОМ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ</i>	75
Возний А.П. <i>ЧЕЛОВЕК И ПОСТЧЕЛОВЕЧЕСКОЕ ВРЕМЯ</i>	78
Зленко Н.М. <i>СОЦИАЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ: СУЩНОСТЬ И СОДЕРЖАНИЕ</i>	80
Рідченко Л.О. <i>СУБ'ЄКТНИЙ ПІДХІД ДО СЛІДЖЕННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ</i>	84
Палей АА. <i>СУПЕРЕЧНОСТІ СТАНОВЛЕННЯ НОВІТНІХ БІОМЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ</i>	87
Губенко Г.В. <i>THE PROS AND CONS OF THE «KЕАВ» AND «УЖТІАВ» PROGRAMS FOR THE DEVELOPMENT OF THE PROSPECTS OF THE DEVELOPMENT OF THE PROSPECTS OF THE DEVELOPMENT OF THE</i>	90

**СЕКЦІЯ 3.
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСВІТИ
В УМОВАХ КРОС-КУЛЬТУРНИХ ВЗАЄМОДІЙ**

Сбруева А.А. <i>«ТРЕТЯ» МІСІЯ СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ТЕНДЕНЦІЇ ЗМІН</i>	92
Метггини З. <i>НОЗОЛОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ВОСПИТАНИЮ И ОБРАЗОВАНИЮ В КОНТЕКСТЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ ПОСТМОДЕРНИСТСКОГО ОБЩЕСТВА</i>	95
Кізіма В.В. <i>ПРИНЦИПИ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ЇХ РОЛЬ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ</i>	99
Косяк В.А. <i>КОГНИТИВНОСТЬ ТЕЛЕСНО-ДВИГАТЕЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ.</i>	103
Пояркова Т.К. <i>«СУЧАСНА ВІЙНА» ЯК ТЕХНОЛОГІЯ РУЙНУВАННЯ ДЕРЖАВИ</i>	107

Баранівський В.Ф.	
<i>ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, НАЦІОНАЛІЗМ ТА УКРАЇНСЬКА ДІЙСНІСТЬ</i>	109
Романуха О.М.	
<i>МЕТОД ГРАФІЧНОГО ІНТЕРФЕЙСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНОГО ПРОГРЕСУ</i>	114
Денежніков С.С., Нишкур Р.Ю.	
<i>МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАПИТИ ІННОВАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА</i>	227
Бондар І.О.	
<i>БОГОСЛОВСЬКО-ГЕРМЕНЕВТИЧНІ ПІДХОДИ ДО РЕФОРМУВАННЯ ТРАДИЦІЙ В ПРОТЕСТАНТИЗМІ</i>	220
Исломов З.лёр	
<i>ПРОБЛЕМИ І ПРИОРИТЕТИ РЕФОРМУВАННЯ І РАЗВИТТЯ ОБРАЗОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ УЗБЕКИСТАНЕ</i>	225
Джумаева Шахноза	
<i>ЗНАЧЕНИЕ ПРОГРАММЫ ТЕМРШДЛЯ УНИВЕРСИТЕТОВ ТУРКМЕНИСТАНА</i>	227
Каки І@ог	
<i>THE R K O B Ъ E M O P I I C H I Y E E O u C A T I O H H THE K E P u v i c O G M O Ш O Y A</i>	225
Тигкег (Зипах ОҖИ	
<i>МОРЕНИ E O u C A T I O H H Y Y T E M H H T I K K E Y</i>	133
Свіддов Ю.І.	
<i>ЦИВІЛІЗАЦІЙНІ ТЕОРІЇ ЯК СКЛАДОВІ ГЕОПОЛІТИЧНИХ МІФІВ</i>	136
Щербина А.М.	
<i>ЦИКЛІЧНІ МЕТАРЕГУЛЯТИВНІ ЛЮДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОБЛЕМА НЕСКІНЧЕННИХ СОЦІАЛЬНИХ РЕГУЛЯТИВІВ</i>	242
Штика О.П.	
<i>УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ДІЯ ЯК ФАКТОР ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО ТА ГЕОПОЛІТИЧНОГО РОЗКОЛУ УКРАЇНИ</i>	247
Довжинець Ф.Є.	
<i>ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ТЕХНОЛОГІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ</i>	253
Тимощенко І.М.	
<i>ЕТАПИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ: ВІД КЛАСИЧНОГО - ДО ПОСТНЕКЛАСИЧНОГО</i>	256

Сбруєв М.Г. <i>ТАНЦЮВАЛЬНА ОСВІТА УСЕРЕДНІХ ШКОЛАХ США: ІННОВАЦІЙНИЙ ЗМІСТ СТАНДАРТУ К-12 АКТ 5</i>	160
Улановська А.С. <i>ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ КОНЦЕПЦІЙ ЗАЛУЧЕННЯ СТУДЕНТСТВА ДО ПРОЦЕСУ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i> ... 162	
Самойлова Ю.І. <i>МОДЕЛІ ВПЛИВУ НА Якість ШКОЛИ А ТАКЖЕ НА НАВЧАННЯ У ВИЩОЇ ОСВІТІ</i>	165
Беленька Г.В. <i>ДО ПИТАНЬ МЕТИ НАВЧАННЯ У ВИЩОЇ ОСВІТІ</i> <i>У ВИЩОЇ ОСВІТІ</i>	168
Донченко В.М. <i>ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ НАРОЩУВАННЯ «М'ЯКОЇ СИЛИ» В ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ США</i>	172
Козлов Д.О. <i>ПРОФЕСІЙНО-УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ</i>	174
Козлова О.Г. <i>ДО ПРОБЛЕМИ ПРЕСТИЖНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФЕСІЇ В РАМКАХ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ</i>	178
Откидач А.С. <i>ПРОБЛЕМА РЕФОРМУВАННЯ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В КРАЇНАХ «ВЕЛИКОЇ ВІСІМКИ»</i>	180
Кочубей Н.В. <i>СОЦІАЛЬНА ЗГРУТОВАНІСТЬ ТА КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВУ</i>	184
Нестерова М.А. <i>КОГНИТИВІСТИКА І МЕТОДИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦІАЛ СИНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ПАРАДИГМИ</i>	186

ПЕРЕЛІК УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

Баранівський Василь Федорович - доктор філософських наук, професор, Заслужений працівник освіти України, академік Академії наук вищої освіти України, завідувач кафедри суспільних наук ВНЗ «Національна академія управління».

Беленька Ганна Володимирівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Богата Лідія Миколаївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології Одеського національного університету імені І.І. Мечнікова.

Бондар Ірина Олександрівна - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Бондаренко Дмитро Іванович - аспірант кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Васюріна Алла Олександрівна - кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін «Українська академія банківської справи» Сумського державного університету.

Ведмедєв Михайло Михайлович - доктор філософських наук, професор кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Видишенко Василь Миколайович - старший викладач кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Возний Андрій Петрович - кандидат філософських наук, доцент кафедри фізичного виховання і спорту Медичного інституту Сумського державного університету.

Гардашук Тетяна Василівна - доктор філософських наук, професор, старший науковий співробітник Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України

Губенко Ганна Володимирівна - кандидат філософських наук, доцент, докторант відділення інтернаціоналізації вищої освіти Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України.

Денежніков Сергій Сергійович -- начальник відділу міжнародних зв'язків, кандидат філософських наук, доцент кафедри

філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Джумаєва Шахноза - студентка історико-географічного факультету Туркменського державного педагогічного університету імені Сейїтназара Сейді.

Довжинець Філіп Євгенович - магістрант кафедри менеджменту освіти та професійної підготовки Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Донченко Вікторія Миколаївна - фахівець відділу міжнародних зв'язків Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Дроздова Тетяна Олександрівна - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії Черкаського державного технологічного університету.

Зленко Наталія Миколаївна - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та соціальних наук, заступник декана з навчально-виховної роботи історичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Ісломов Ельор - студент факультету історії Термезького державного університету імені Ойбека.

Кисельов Микола Миколайович - доктор філософських наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України.

Кізіма Володимир Вікторович - доктор філософських наук, професор, зав. кафедри філософії науки і культурології Центру гуманітарної освіти НАН України.

Клочко Микола Олексійович — Голова Сумської обласної державної адміністрації, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Козлов Дмитро Олександрович - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту освіти та професійної підготовки Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Козлова Олена Григорівна - кандидат педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри менеджменту освіти та професійної підготовки Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Косяк Валерій Андрійович - доктор філософських наук, професор, зав. кафедри туризмознавства, спортивно-гуманітарних дисциплін та економіки Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Кочубей Наталія Василівна - доктор філософських наук, професор, в.о. завідувача менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Кравченко Тетяна Олександрівна - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Лебідь Євген Олександрович - доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, політології та інноваційних соціальних технологій Сумського державного університету.

Лук'янець Валентин Сергійович - доктор філософських наук, професор, зав. відділу філософських проблем природознавства та екології Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України.

Макаров Зоріслав Юрійович — кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії і гуманітарних наук Вінницького національного технічного університету.

Мамедов Фуад - студент факультету «Морська навігація і менеджмент» Азербайджанської державної морської академії.

Меттини Змилиано - магістр філософії державного університету г. Пизни (Італія), завідуючий кафедрою гуманітарних наук міжнародного факультету ГБОУ ВПО РНІМУ ім. Н.І. Пирогова Минздрава Росії (Москва, Російська Федерація), соискатель кафедри теорії і історії педагогіки ІКУ ім. Некрасова (Кострома, Російська Федерація).

Мозговий Іван Павлович - доктор філософських наук, професор, зав. кафедри соціально-гуманітарних дисциплін «Української академії банківської справи» Сумського державного університету.

Мороз Олексій Якович - кандидат філософських наук, доцент, старший науковий співробітник Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України.

Наумкіна Олена Анатоліївна - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Нестерова Марія Олександрівна - кандидат філософських наук, доцент кафедри управління інноваційно-аналітичної діяльності та євроінтеграції Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Нишкур Руслан Юрійович - магістрант кафедри менеджменту освіти та професійної підготовки Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Откидач Анастасія Сергіївна - магістрантка кафедри менеджменту освіти та професійної підготовки Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Палей Людмила Адамівна - асистент кафедри іноземних мов Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика.

Попович Мирослав Володимирович — доктор філософських наук, професор, академік НАН України, директор Інституту філософії імені Г.С Сковороди НАН України.

Пояркова Тетяна Костянтинівна - доктор політичних наук, професор кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Прокопенко Богдан Васильович - кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Раку Ігор - доктор габілітований, проректор з навчальної роботи, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Кишинівського державного педагогічного університету імені І. Сєанґа.

Ратніков Володимир Сазонович - доктор філософських наук, професор кафедри філософії Вінницького національного технічного університету.

Римарев Вячеслав Олександрович - студент історичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Рідченко Людмила Олександрівна - викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти Комунального закладу «Сумський обласний інститут ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ педагогічної освіти».

Рогач Денис Олександрович - студент історичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Романуха Олександр Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри українознавства Донецького національного університету економіки і торгівлі імені М. Туган-Барановського

Самойлова Юлія Ігорівна - аспірант кафедри педагогіки Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Сбруєв Микола Георгійович - методист І категорії методично-організаційного відділу, старший викладач кафедри педагогіки Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Сбруєва Аліна Анатоліївна - доктор педагогічних наук, професор, зав. кафедри педагогіки Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Свідлов Юрій Іванович - кандидат військових наук, Директор Державного ліцею-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус» імені І.Г. Харитоненка, генерал-майор.

Снегірьов Ігор Олександрович - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Сумченко Світлана Володимирівна - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Теліженко Людмила Вікторівна - доктор філософських наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права Сумського державного університету.

Тимощенко Ірина Миколаївна - магістрантка кафедри менеджменту освіти та професійної підготовки Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Туркер Курназ оглу - слухач Школи професійної освіти Університету Еге Турецької республіки.

Улановська Анна Сергіївна - аспірант кафедри педагогіки Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Цикін Веніамін Олександрович - доктор філософських наук, професор, зав. кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, академік Академії наук вищої освіти України, Заслужений працівник освіти України.

Чуйко Вадим Леонідович - доктор філософських наук, професор кафедри філософії та методології науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Штика Олександр Павлович - кандидат історичних наук, доцент кафедри політології Сумського державного університету.

Щербина Анатолій Михайлович - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та соціальних наук Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Наукове видання

Тези виступів учасників Міжнародної наукової конференції

**«Наукові абриси III тисячоліття, індустрія хай-тек та проблеми
інноваційної освіти в умовах крос-культурних взаємодій»
(17-18 червня 2016 р.)**

Редактор-упорядник *С.С. Денежніков*

Відповідальний за випуск *В.О. Цикін*
Комп'ютерна набір та верстка *С.С. Денежніков,*
І.Ю. Клевець, С.П. Цьолиш

Підписано до друку 23.05.2016 р.

Формат *60x84/16. Гарн.* Раіайпо Ілпоіуре. Папір офсетний.
Друк офсетний. Умови, друк, арк. 11,63. Обл.-вид. арк. 10,28.
Тираж 300 пр. Вид. № 42.

Видавець і виготовлювач:
ФОП Цьома С.П. 40002, м. Суми, вул. Роменська, 100.
Тел.: 066-293-34-29.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
серія *ДК*, № 5050 від 23.02.2016.

підготувати компетентного, висококваліфікованого фахівця в обраній галузі діяльності. Водночас ми бажано бачити в ньому вільну, творчу особистість з широкими світоглядними орієнтирами і моральними установками. Справжній Учитель завжди прагне до того, щоб сформувати у студента ту внутрішню основу (знання, переконання, цінності), яка б дозволила йому надалі самостійно і ефективно керувати своєю майбутньою діяльністю.

За ступенем своєї спільності педагогічні цілі утворюють певну ієрархічну систему. В узагальненому вигляді їх можна систематизувати у такий спосіб:

Надмета, або загальна вихідна мета діяльності викладача визначається напрямком роботи певної системи чи підсистеми освіти. У даному випадку ми будемо говорити про українську національну систему освіти і університет, що розглядається нами, як її підсистема, в структурі якої готуються кадри, здатні забезпечити функціонування, розвиток та реалізацію цілей системи.

Основне спрямування української національної системи освіти - формувати демократичне суспільство з поколінь особистостей, які б гармонійно поєднували в собі найвищий фізичний, духовний, інтелектуальний і психічний розвиток. Надмета, або *загальна вихідна* ціль діяльності кожного викладача при викладанні навчального предмета виходить із основних концептуальних положень національної системи освіти в Україні. Вона спрямовується на формування світоглядних позицій і розвиток громадянських якостей особистості від яких залежить подальший розвиток і прогрес суспільства. Реалізація надмети відбувається через зміст навчального матеріалу та систему методів впливу на особистість в контексті опанування нею навчальної дисципліни, а також характер взаємодії всіх суб'єктів навчально-виховного процесу.

Вихідна мета національної системи освіти, на рівні університету, реалізується через конкретну *конструктивні/* мету - формування особистості фахівця. Вона, насамперед, покликана визначити те, які кадри готує університет, що саме (які професійно-значущі риси особистості, знання та уміння) мають бути сформовані в людині на певному етапі її освіти, при вивченні того чи іншого комплексу навчальних предметів на освітньо-кваліфікаційних рівнях «Бакалавр» та «Магістр».

У процесі реалізації програми кожного навчального курсу, конструктивна мета конкретизується через *оперативні* педагогічні

- Гіле аґаііаБііііу оґ асіедіаіе ГЄБЮШПССЄБ, іпсліс'ітє Бпапсіаі, іетрогаї, Битап, іпґогаііуе, іпсіеіесіаіаі оpez. Тє Іоіаі атоіпші оґ геозігсез апсі Йґеіг аБііііу Іо арргоггаіае апсі ЯехіВіе іеаґе аге аізо уегу ітрогаіаі.

Беленька Г.В.

Київський університет імені Бориса Грінченка

ДО ПИТАНЬ МЕТИ НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

На кінець ХХ сторіччя майже в усіх розвинених країнах світу спостерігалось масове невдоволення станом освіти. Більше за всі інші ланки, отримала нарікань загальноосвітня школа: падіння рівня грамотності, моралі випускників, пасивність, невідповідність до самостійної діяльності. Але й вища школа придбала низку негативних характеристик: низький рівень професійної мотивації та відповідальності, жорстка регламентація діяльності студентів, що породжувала пасивність випускників, нівелювання системи цінностей тощо.

Світова тенденція кризи в системі освіти не обминула і Україну. Назріла необхідність реформування. У цей етап педагогічна освіта вступила, зберігаючи набутий національний досвід і прагнення увійти у світовий освітній простір. Перебудова вищої освіти в Україні, насамперед, розпочалась зі зміни парадигми освіти, яка в якості пріоритету визначила розвиток особистості, її інтересів, що адекватні сучасним напрямам суспільного розвитку.

Питання перебудови діяльності вищої школи в Україні розкрита в роботах ряду авторів: Н. Абашкіної, В. Андрущенко, В. Бондаря, Б. Гершунського, І. Коновальчука, Н. Лавриченко, Н. Ничкало, О. Локшиної, В. Огнев'юка, О. Овчарук, Л. Пуховської, А. Сбруєвої, С. Сисоевої та інших.

Проте, такі питання, як умови оптимального розвитку та самоактуалізації особистості в період навчання у вищому навчальному закладі, вдосконалення рівня професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів ще потребують свого вирішення.

Насамперед, спробуємо визначити, якої мети прагне досягти у своїй професійній діяльності викладач вищого навчального закладу в роботі зі студентами. Першочергово напрошується відповідь:

та шляхетністю почуттів, що можуть бути розвинені лише на основі сформованих цінностей.

Серед способів спільної діяльності суб'єктів навчального процесу, існують три основні цикли взаємодії, що відрізняються за ступенем активності та самостійності регуляції студентами власного учіння. Перший цикл представляє вид взаємодії, у якому провідна (керівна) роль належить викладачу. Він характеризується автономністю виконання дій учасниками освітнього процесу, виправданою авторитарністю вимог викладача, дотриманням всіма учасниками соціальних ролей (вчителя і учнів). Його використання виправдане у період адаптації, вивчення умов співпраці і формування особистіших стосунків між всіма учасниками освітнього процесу.

Другий цикл представлений видами взаємодії, у яких самостійна діяльність студентів підтримується і скеровується викладачем. Виконання навчальних дій носить як самостійний відтворюючий (репродуктивний), так і спільний характер, за якого викладачеві притаманна спонукаюча підтримана дія. Використання даного циклу доцільне у той період навчання, коли студентами засвоєні основні аксіоми навчального курсу і відбувається інтеріоризація матеріалу, а також розвиток професійно-значущих якостей особистості в процесі навчання на засадах ділового партнерства.

Третій цикл взаємодії характеризується високим рівнем самостійності студентів в освітньому процесі. Динаміка його змін відбувається у напрямку від саморегуляції психічних процесів, станів і дій (коли студент регулює власні увагу, вольові процеси, пам'ять, емоційний стан, рухи) до самоспонукування виконання навчальних завдань (через визначення і переоцінку пріоритетів особистого учіння, розвиток пізнавальних інтересів, позитивну оцінку власних потенційних можливостей) і самоорганізації власної пізнавальної і навчальної діяльності. В цілому така динаміка свідчатиме про готовність і прагнення до самовдосконалення, як професійного, так і особистішого.

Резюмуємо: випускник вишого навчального закладу, насамперед, має бути особистістю. По-друге - високоосвіченою людиною з широким кругозором, здатною жити під покровом парадоксів сучасності. І по-третє - компетентним та творчим фахівцем в обраній галузі діяльності.

цілі, які визначаються педагогом в умовах конкретної навчальної групи. Оперативні цілі є найдинамічнішими, оскільки завжди будуються стосовно конкретних умов діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу (склад студентської групи, рівень підготовленості до навчання, мікроклімат, методичне забезпечення курсу тощо).

Визначені цілі спрямовують співпрацю викладачів і студентів в умовах навчання. Ефективність методів педагогічного впливу на особистість майбутнього педагога в процесі його фахового зростання в умовах вузівського навчання проявляється *за умов врахування викладачем*: індивідуальних особливостей рівня розвитку підготовленості студента до опанування професією; сформованості професійно-значущих рис характеру;

Результати багаторічної роботи зі студентами переконали нас у необхідності *побудови* в ході вивчення ними кожного навчального предмету *циклової взаємодії* учасників навчального процесу в усіх видах занять з використанням методів формування свідомості особистості (методів переконання), та добору індивідуалізованих навчальних завдань (як аудиторних, так і домашніх) при опануванні змістом курсу для реалізації творчих можливостей студентів.

Основна ідея реалізується через забезпечення у навчальному процесі *умов* для реалізації методологічного комплексу (надмети, мети і оперативних цілей кожного навчального заняття) - інтеграції курсу з іншими навчальними дисциплінами, диференціації навчальних завдань, створення атмосфери відкритості, самостійності у прийнятті студентами обґрунтованих рішень і відповідальності за них.

У відповідності з курсом навчання, послідовно змінюються, ускладнюючись, цикли взаємодії учасників навчально-виховного процесу, що, поряд зі змістом навчальної дисципліни, виступають провідним фактором забезпечення ефективності формування професійної компетентності майбутніх фахівців.

Спільна діяльність викладача та студентів у навчальному процесі має свою структуру в якій послідовно знаходять своє відображення: мета, предмет, засоби діяльності та результат. У процесі навчання студентів взаємодія учасників освітнього процесу спрямовується на формування особистості в світлі основної концепції освіти; цілісне формування суб'єкта учіння, як фахівця, із стійкою професійною лінією поведінки; формування фахівця у конкретній галузі діяльності. Як результат - людина з вищою освітою характеризується широтою знань, вмінням творчо мислити